

ESTILS

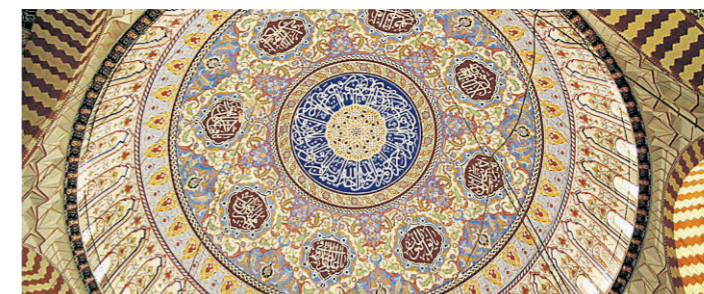
La mística dels dies

David Jou (Sitges, 1953), físic, poeta i catedràtic de Física de la Matèria Condensada a la Universitat Autònoma de Barcelona, continua la seva obra de recerca poètica amb la recent publicació del llibre *La mística dels dies* (Viena edicions). En aquesta obra, la vivència de fusió amb la

natura, el sentit de la misericòrdia i el desenvolupament del pensament racional li serveixen a Jou per aprofundir en la vivència intensa i intuïtiva d'unió amb la realitat, a més d'experimentar la religió i l'espiritualitat com a dimensions profundament personals.

Un islam sense Déu ni tòpics

Avui 1 d'octubre, Abdelmumin Aya presenta el seu llibre *Islam sin Dios* acompanyat per Didac P. Lagarriga i Agustí Pániker, director de Kairós, l'editorial que publica el llibre. L'acte, pensat també com a taula rodona, tindrà lloc a les 19h. a la Casa Àsia (c/ St. Antoni Maria Claret, 167) de Barcelona.

La cita de la setmana

"A l'anvers de la tempesta: hi he sentit el silenci de les arenes marines, hi he vist el xiuxiueig dels noms quan s'afanyen per néixer, sota els teus dits."
Yael Langella

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Costa trobar sentit a determinades paraules, impregnades com estan d'intencions contradictòries, forjades per la història i desviades també de l'acció que en un principi volien anomenar. És d'agrair, per tant, la reflexió al voltant d'allò que sovint obviem, o tapem. Pierre Zaoui, filòsof i professor a la Universitat París VII, ho ha fet al voltant de la discreció, buscant-ne l'essència i distanciant-la de còpies falses que els venedors de les bones maneres ens ofereixen a bon preu. Perquè la discreció s'emparenta erròniament amb la bona educació, la cortesia, el pudor i una moralitat superflua que de l'aristocràcia s'escola a totes les capes socials. En l'àmbit espiritual també hi ha tergiversació i la discreció es pot associar a abandó d'un mateix, desafecció del món, recés social...

La discreció:
resistir a l'espectacle

Pel filòsof Pierre Zaoui cal sortir de la idea que identifica el ser amb el fet d'aparèixer

Però, on queda l'experiència de la discreció en tota aquesta oferta de termes i intencions? El filòsof de Zaoui, que dota de sentit l'experiència de la discreció, es desenten de tot aquest manierisme que, en cert sentit, la desvitalitza. Al seu llibre *La discrétion ou l'art de disparaître* (publicat a França per Autrement i no traduït encara), el filòsof reclama el

Connexió
Fer-nos discrets revela la necessitat dels altres i del món

fet d'endinsar-nos per uns instants en la discreció com "un moment d'amor sense retorn, no necessàriament molt intens, però d'una serenitat incomparable", on "el gaudi de no ser esdevé un símptoma d'amor profund pel món i les aparences".

Tot el contrari d'una renúncia, fer-nos discrets revela la necessitat dels altres i del món. Ser-hi sense ser. "Quan ja no hi ha ni un mateix ni l'altre -diu Zaoui-, la perspectiva s'engrandeix i el món apareix deliciosament múltiple, descentrat, llunyà, travessat per mil línies de fu-

ga que s'escapen ver l'infinit. I què passa llavors? Que la teva posició discreta, desaparebuda, transparent et condueix cap a una experiència nova: deixes enrere tots els teus fantasmes d'omnipotència, de creure't indispensable, de ser responsable de tot i de tothom. Fer-se discret és abdicar, per uns moments, de tota voluntat de poder", conclou.

La discreció tergiversada

Podem argumentar que amb discreció es cometen també els crims i robatoris, es decideixen polítiques injustes o s'apliquen mesures indesitjables, però per Pierre Zaoui aquesta és una mala interpretació del terme, ja que precisament aquest comportament es basa en la por de ser vist, descobert, exposat, és a dir, només pensa en aparèixer.

Pel contrari, en la veritable discreció no es tracta de veure sense ser vist, doncs el discret no té res a amagar ni de què avergonyir-se'n. No és una apologia de l'espionatge ni de la clandestinitat: l'experiència efímera de desaparèixer no busca el control, ni demana res a l'altre, ni s'amaga de ningú. "El plaer de la discreció només serveix al marge de tot sentiment d'eternitat. Gaudir discretament de la presència o de l'existència dels altres, és a dir, gau-

dir-ne literalment de manera separada, gaudir de la seva aparició sense que se'ns demani que apareguem, requereix inscriure's en un acte de curta durada, o més exactament en una suspensió del temps i amb la condició de que no es prolongui més enllà d'un cert límit", sosté el filòsof que, a més, hi veu una dimensió paradoxalment política. Es resisteix a un cert ordre establert, aquell que pretén identificar el ser amb el fet d'aparèixer i el valor amb la visibilitat. "Com aconseguim fer-nos discrets en unes societats on gairebé tot, des del món empresarial al de l'art passant per la televisió i les xarxes socials ens recorden que ésser és, exclusivament, ser vist?" es pregunta Zaoui.

"Aprendre a esdevenir imperceptible o gaudir de desaparèixer no és una alternativa a la política tradicional, però potser sigui la única manera de poder suportar-la; ens permet alliberar-nos, per un temps, dels sentiments propis de la política, com la por, l'esperança, la pietat, l'odi, la indignació, el menyspreu..."

Un lloc on respirar

L'encís per la discreció no equival a un elogi de l'ànima discreta, doncs no es tracta d'esdevenir sempre discrets, perquè llavors anul·lem l'experiència efímera de la discreció. És més un espai on descansar, és passejar entre la gentada i, en aquest sentit, res a veure amb un "esplèndid aï-

llament orgullós i ràpidament estèril, ni amb un abandó igual d'infèrril, sinó amb un estat de comunicació asimètric en el qual no deixes de veure sense ser vist ni de ser vist sense veure-ho", o el que Zaoui anomena "solitud poblada": obrir les portes a la invisibilitat o, més exactament, a la no aparença, és obrir-se a una experiència igual de preciosa com rara i difícil. Vivència, a la vegada, poc pretensiosa, que no busca salvar el món sinó estimar-lo; experiència perifèrica que no pretén ser central ni decisiva. "El cor de l'experiència de la discreció, fins i tot quan l'anomenem humilitat, no té res a veure amb l'experiència de l'odi cap a un mateix ni del seu contrari, sinó que es bolca ràpidament cap els altres, l'Altre." Toc d'alerta a una societat *selfie*, però també receptora de la mateixa societat uniformada que proporciona més anonimats que mai. Entre l'obsessió per la imatge i l'empatx de tanta informació individualitzada, l'art de desaparèixer, de ser-hi i no ser-hi, alleuja.

No és una conclusió nova, i de fet Zaoui es nodreix de reflexions com les de Kafka, Maurice Blanchot o Deleuze, passant per Virginia Woolf i Walter Benjamin, o els apunts religiosos de Tomàs d'Aquino, el mestre Eckhart o els cabalistes jueus, per aprofundir encara més en aquest art a l'abast de qualsevol, simple, afectiu i efectiu.

Ens recorda el filòsof parisi: "Amb la discreció la nostra visió no pren res a l'altre, no domina res, no segrasta res de la llibertat de l'altre. ¿No és exactament això el que normalment anomenem amor, és a dir, la capacitat d'estar sense imposar-nos, a donar-nos sense exhibir-nos, a percebre sense dominar?"

Art que s'aprenen només de forma vivencial, on la teoria ens serveix per orientar-nos sense caure en falses discrecions, sense hipocresia, sense orgull, fruit d'un procés pacient -i també discret- que saneja. ■

El filòsof francès, Pierre Zaoui. ARTE.TV

La crisàlide

Opinió

SÒNIA CASTAÑO
HISTORIADORA DE L'ART I DE LES RELIGIONS

Davant d'una situació general cada vegada més crítica, és essencial no permetre que la situació individual esdevingui tan difícil fins al punt de deixar de buscar allò que realment és el que ens fa ser i existir. La impressió és que vivim en un món malalt que ens dificulta la possibilitat d'assolir un estat saludable, no solament físic sinó també mental. Però davant de tot això, no podem rebutjar el viure la possibilitat de la crisàlide, del potencial de transformació i desenvolupament que cadascun de nosaltres porta dins seu.

Hi ha un nou paradigma anomenat holístic o integral que afecta especialment a la manera de comprendre el món i l'ésser humà i que es basa en un enfocament centrat en el tot. Aquesta visió holística proposa reunir cos, ment i esperit per, així, incloure la totalitat de la persona. Però aquest canvi de perspectiva solament és vàlid si compremem que el tot és quelcom més que la suma de les seves diferents parts.

En plural
"El més important no és donar naixement a un nou jo sinó a un nosaltres, un nosaltres capaç d'ajudar-nos a comprendre el veritable sentit de formar part de la humanitat"

La finalitat del nostre procés de desenvolupament, de la nostra metamorfosis, ha d'anar més enllà de la nostra persona, ha d'estar per sobre del propi jo i ha d'assolir, urgentment, un sentit comunitari i una perspectiva planetària. Ens hem bolcat a la recerca desesperada de qui som, de trobar-nos a nosaltres mateixos, sense adonar-nos que el més important no és donar naixement a un nou "jo" sinó a un "nosaltres", un nosaltres capaç d'ajudar-nos a comprendre el veritable sentit de formar part de la humanitat.

Si volem construir un món millor, és indispensable que el procés de creixement i desenvolupament vagi íntimament lligat a un procés de sanació, donant un lloc privilegiat a l'afectivitat i l'amor a l'altre. Però no hem d'oblidar que la comunitat humana no es limita a les persones, doncs, encara avui, l'home és part integrant d'allò que anomenem cosmos.

CONSCIÈNCIA D'ARA

Cada dijous i la setmana que ve:

La filosofia i el budisme zen, són compatibles?

